

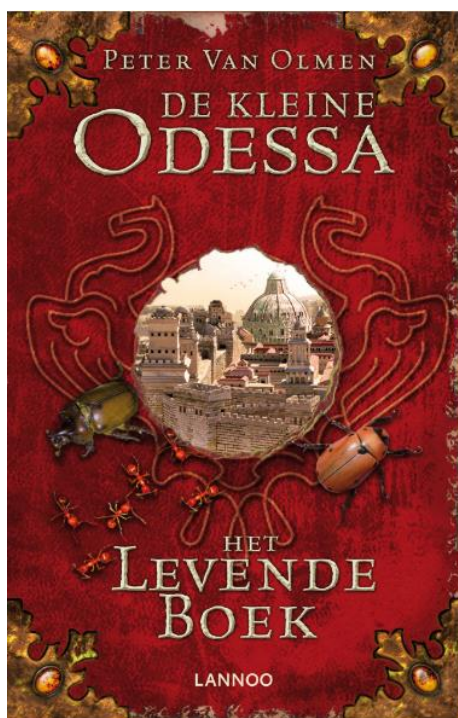
LEESDOSSIER

De kleine Odessa

Het levende boek

Peter Van Olmen

Door Joni De Mol

AUTEURSINFO

Over Peter Van Olmen is het volgende te vinden op de website www.dekleineodessa.com en op http://www.leesplein.nl/LL_plein.php?hm=2&sm=1&id=7617:

Peter Van Olmen groeide op in Deurle, bij Gent. In zijn jeugd woonde hij zeven jaar in een sociale gemeenschap in Brussel. Hij kwam er in contact met mensen van verschillende achtergronden met elk hun eigen levensverhaal. Hij schreef er zijn eerste sprookjes die hij voorlas aan kinderen. Later trok hij naar Antwerpen waar hij ook nu nog milieuvakken en psychologie doceert aan een hogeschool. Maar zijn eerste liefde bleef schrijven. *De kleine Odessa* schreef hij tussen 'het echte werk' door en hij deed er acht jaar over. Op het ogenblik woont hij in Antwerpen met zijn vrouw, drie kinderen, en een golden retriever. De kleine Odessa is zijn debuut, maar hij bereidt reeds een vervolg op het verhaal voor.

Wat hij zelf zegt over de kracht van verhalen: 'Verhalen zijn ontzettend belangrijk in een mensenleven. Iedereen heeft wel een verhaal in zijn hoofd over wie en hoe hij is. Dat verhaal stuurt het handelen heel sterk. Mensen gedragen zich naar het verhaal dat ze zichzelf vertellen. Of nog anders gezegd: het zelfbeeld bepaalt voor een groot stuk hoe men handelt. In die mate zelfs dat men liever zijn leven opgeeft dan zijn zelfbeeld. Zover kan dat gaan! De psychologische kracht van dat eigen verhaal is enorm.'

KORT SAMENGEVAT

Odessa heeft een erg strenge moeder en trekt er dan ook regelmatig 's nachts op uit. Op een van haar tochtjes ontdekt ze een geheimzinnig boek. Haar moeder blijkt even later verdwenen. Odessa gaat haar – en haar vader die ze nooit heeft gekend – zoeken. Ze komt terecht in de stad Scribopolis waar alle beroemde schrijvers springlevend zijn. In de stad heerst angst omdat de afvallige schrijver Mabarak de wereld naar zijn hand wil zetten door in het boek Boekus te schrijven. Alles wat in dit boek geschreven staat, gebeurt ook echt. Odessa blijkt een erg belangrijke rol te gaan spelen in de strijd tussen Scribopolis, die de wereld haar vrijheid willen laten – en Mabarak.

STRUCTUUR

Het verhaal is opgedeeld in drie delen, die op hun beurt ook nog eens opgedeeld zijn in hoofdstukken. Het eerste deel gaat over de manier waarop Odessa in Scribopolis terecht komt. Het eindigt als ze vlakbij de stad de ridders van de ronde tafel tegenkomt, die haar in Scribopolis brengen. Het tweede deel verhaalt over de periode die Odessa in Scribopolis doorbrengt. Het derde deel brengt Odessa weer weg van Scribopolis, als ze meegaat op de expeditie die de Titanen Vijzel terug moet brengen van bij Mabarak die hem gestolen had. Helemaal op het einde van het derde deel komt Odessa weer in Scribopolis terug. Er volgt dan nog een korte epiloog die een mooi beeld van de toekomst doet uitschijnen.

PERSONAGES

Er treden in dit boek heel wat personages op, waarvan verschillende echt bestaan hebben, sommige uit de mythologische wereld stammen en sommige dan weer regelrecht verzonnen zijn. De schrijver voegde zelf achteraan het boek een lijst van *dramatis personae* toe om alles wat overzichtelijker te maken. Die lijst is overigens ook te lezen op de site www.dekleineodessa.com.

De naam Odessa kwam er volgens de auteur om de volgende reden volgens schrijver Peter Van Olmen: De vroege opzet van het verhaal was de Odysseus hervertellen in een jeugdverhaal met als hoofdpersoon een meisje. In plaats van de grote Odysseus dus de kleine Odessa. Het verhaal is een eigen leven gaan leiden, maar de naam is gebleven.

Een ding voeg ik graag toe aan de lijst achteraan het boek. De grote booswicht in het verhaal is Sir Edward de Mabarak. Hoewel nergens geëxpliciteerd lijkt deze toch enkele gelijkenissen te vertonen met de schrijver Christopher Marlowe. Deze schrijver leefde ten tijde van Shakespeare en moet hem waarschijnlijk gekend hebben. Er bestaat een (wilde) theorie die beweert dat Marlowe misschien wel de auteur geweest zou kunnen zijn van de teksten van Shakespeare, een idee dat ook even voorkomt in *De kleine Odessa*: p.299: 'We waren zo close dat sommigen beweerden dat hij de echte schrijver was van mijn stukken'. Over de echte persoon Marlowe is weinig geweten, maar de legenden die over hem de ronde doen, zijn niet al te positief. Hij zou een spion en het koningshuis en de religie afvallig geweest zijn.

THEMA'S

Hieronder worden enkele thema's uit het boek besproken. Er zijn telkens vragen bijgevoegd die in de vergaderingen aan de juryleden gesteld kunnen worden.

De zoektocht naar je echte vader.

Odessa heeft haar echte vader nooit gekend en is dan ook naar hem opzoek. Ze heeft een ideaalbeeld van hem verzonnen. De muze Clio neemt, om Odessa te treiteren, dat ideaalbeeld aan.

→ Wat vind je ervan dat de moeder van Odessa zo lang voor Odessa verzwijgt wie haar vader is?

→ Als uiteindelijk uitkomt dat Mabarak de vader van Odessa is, hoe sta je dan tegenover de beslissing van Odessa's moeder?

→ Wat vind je van het feit dat Odessa uiteindelijk aan haar vader kan weerstaan?

→ Hoe denk je dat de relatie Odessa-Shakespeare gaat evolueren? Denk je dat hij de vader kan worden waar Odessa altijd van droomde, of zou ze toch altijd blijven voelen dat hij haar echte vader niet is?

Literatuur

In een stad vol schrijvers en boeken is literatuur natuurlijk een belangrijk onderwerp.

De ruzie tussen Shakespeare en Mabarak gaat om een idee over wat literatuur hoort te doen.

Shakespeare vindt dat schrijvers door verhalen nieuwe werelden tot leven proberen brengen.

Mabarak daarentegen wil net het echte leven onderwerpen aan een boek door een boek te maken waardoor het leven net zo wordt als hij erin schrijft.

→ Als jij in Boekus zou kunnen schrijven, wat zou je erin schrijven? Of zou je net als Odessa ervoor kiezen dat mensen hun eigen verhalen kunnen schrijven?

Bekende schrijvers

Het verhaal wemelt van de verwijzingen naar schrijvers die echt bestonden, naar hun leven en naar hun werken.

De vakken op p.113 zijn

- Stoere ridderverhalen [bijvoorbeeld de Arthurverhalen]
- Ongelukkige tienermeisjes [daar kunnen de juryleden zich allicht wel iets bij voorstellen]
- Geheime weetjes voor pientere knapen [series als De Vijf van Enid Blyton?]
- Verliefd op een vampier [De twilight-serie zal allicht ook bekend zijn bij de juryleden]
- Middeleeuwse abdijmysteries [een verwijzing naar *De naam van de roos*]
- Hermetische gedichten [een verwijzing naar veel moderne poëzie]
- Bloederige thrillers met levende zombies des doods
- Fraaie taal zonder verhaal [postmoderne literatuur?] en prestigieus onleesbaar werk [Finnegan's Wake van James Joyce, het meest onleesbare boek ter wereld]

Literaire grapjes

Het boek zit vol met literaire grapjes.

- op p.93 zingt Lode A. een lied als Odessa en hij door het bos lopen. Hij zingt het lied 'I'm a lumberjack' van Monty Python. Andere liedjes die gezongen worden zijn 'Singing in the rain' en 'I feel pretty' (West Side Story)
- Hetzelfde geldt voor enkele andere liedjes, waaronder ook eentje uit *The Wizard of Oz*. De verantwoording van de liedjes is te vinden helemaal achterin het boek.
- De zusjes Bronte doceren het vak passie, romantiek en vurige winden die raampjes doen klapperen op woeste hoogten. Een mooie samenvatting van het boek *Wuthering Heights* van Emily Bronte.
- Dostojevski heeft het over een moord als een experiment (p.233). Dit is een verwijzing naar zijn roman 'Misdaad en straf' (ook bekend onder de titel 'Schuld en boete'). Daarin pleegt een student een roofmoord om te kijken wat dat met hem zou doen.
- 'Brutus, jij ook?' p.314
- Shakespeare zegt op p.294 over Calliope dat zij zijn donkere dame was en dat Mabarak zijn mooie Lord was. In het werk van Shakespeare komen inderdaad een geheimzinnige donkere dame en een mooie Lord voor. Niemand weet aan wie de gedichten met deze personen in gericht waren.
- De schrijver gaat de modernere toer op als de kandidaten in de proeven het volgende moeten zeggen om terug te keren uit het boek waar ze ingestoken zijn: 'Straal me op, Dostie', een verwijzing naar 'Beam me up, Scotty' uit Star Trek.
- Op p.413 zegt Mabarak tegen Odessa: 'Dit is een kleine stap voor jou' [...] 'Maar een grote stap voor de mensheid'.

Herkenden de juryleden deze verwijzingen? Wat vinden ze ervan nu ze ze wel kennen? Zijn ze gemotiveerd om het werk van de bekende schrijvers in het boek op te zoeken door hun boeken te lezen of misschien naar verfilmingen te kijken?

VERVOLG

Ondertussen schreef Peter Van Olmen een vervolg op 'De kleine Odessa. Het levende boek'. Dat kreeg de titel 'De kleine Odessa II. Het geheim van Lode A.' Daarin woont Odessa sinds een jaar in Scribopolis als Boekus gestolen wordt. Odessa is de hoofdverdachte en Shakespeare is de enige die haar kan helpen. Alleen is hij verdwenen. Odessa doet er dus alles aan om hem te vinden.